

De restjes van de zon

tekst: Edward van de Vendel
illustraties: Jet Parent

Querido 2023 - prijs: € 18,99 - ISBN 9789045129020

Groep
1-3 (NL)
Leerjaar
2-3 (B)

Thema's
•vriendschap
•verwondering
•zon
•somberheid en vrolijkheid

Het is herfst en het is donker in het bos. Een groepje dieren zit somber onder een tak, totdat Veldmuis zich hardop afvraagt waar de zon gebleven is. Die was er toch de hele zomer? Is er dan niks meer van zijn stralen over? De dieren gaan op zoek, want ze weten het zeker: er moeten nog ergens restjes zijn – restjes van de zon!

1 Vooraf

Het regent en het is al dagen donker. De sfeer in het bos wordt er niet gezelliger op. Dan besluit Veldmuis om de zon te zoeken. Vos, Uil en Das vinden het een raar idee, maar Eekhoorn gaat mee. Vol goede moed gaan ze op zoek, maar ze vinden niks. Maar eigenlijk vinden ze alles: de warmte van vriendschap en het belang van samen lachen.

2 Introductie boek

Bekijk met de leerlingen de cover.

Vraag bijvoorbeeld:

- De titel van het boek is *De restjes van de zon*. Wat zijn restjes?
- Wat zie je op de cover?
- Welke kleuren worden er gebruikt?
- Denk je dat het een vrolijk of een somber boek is? Hoe weet je dat?

Bekijk samen de eerste prent.

- Lijkt deze prent op de cover?
- Zie je dezelfde dieren op de prent als op de cover? Wijs ze eens aan.
- Wat voor weer is het? Hoe weet je dat?
- Wie heeft er weleens in een vijver of sloot gekeken terwijl het regende? Wat zie je in het water als het regent? Hoe zie je dat op deze tekening? Zie je hetzelfde als je druppels in een emmer met water laat vallen? Kijk maar eens!

3 Voorlezen

De vragen die gesteld worden zijn geïnspireerd op de aanpak 'boekgesprekken' van Aidan Chambers. Alle antwoorden zijn goed: alles mag en kan verteld worden. Wees nieuwsgierig naar wat de leerlingen te vertellen hebben en vraag door.

Doel van de vragen:

- De leerlingen denken na over het verdwijnen van de zon.
- De leerlingen praten over gevoelens.

Zorg ervoor dat iedereen het boek goed kan zien. Lees het boek helemaal voor en laat daarbij de illustraties zien. Stel nog geen vragen, laat de leerlingen zich eerst inleven in het verhaal. Lees het boek daarna nog een keer voor. Neem de tijd voor het bekijken van alle illustraties en bespreek steeds de verhouding tussen tekst en beeld. Stel vragen, zodat de concentratie niet verslapt.

Lees de eerste pagina voor en bekijk de illustratie.

- Hoe voelen de dieren zich? Hoe weet je dat?
 - Wat is er met de zon gebeurd?
 - Hoe zorgen de dieren ervoor dat ze niet nat worden? Hoe zorg jij ervoor dat je niet nat wordt als het regent?
 - Welke dieren zie je? Heb je deze dieren weleens in een ander boek of in het echt gezien?
-

Waar zijn de restjes?

- Waar zou de zon zich kunnen verstoppen? Wat is jouw allerbeste verstopplek?
 - Heb je weleens meegemaakt dat de zon opeens weg was? Waar was de zon naartoe?
 - Waar is de zon als het avond is?
 - Komt de zon altijd terug?
 - Hoe voelt Veldmuis zich? Hoe weet je dat?
-

Zoeken in holletjes.

- Denk je dat Veldmuis blij is dat Eekhoorn met hem mee is gegaan? Staat er een aanwijzing in het boek?
 - Bekijk de plaat. Hoe kan het dat je bomen in het water ziet? Hoe noem je dat?
 - Kan de zon zich in holletjes verstoppen?
 - Hoe voelen Veldmuis en Eekhoorn zich, denk je?
-

Zoeken in de vijver.

- De vijver lag zwart en geheimzinnig te wachten. Ziet de illustratie er ook zwart en geheimzinnig uit?
 - Kun je Veldmuis en Eekhoorn vinden op de prent?
 - Hoe voelen Veldmuis en Eekhoorn zich, denk je? En de vis? Hoe weet je dat?
-

De mensenwoning.

- Waarom komen dieren niet zo graag in een mensenwoning? Zou jij graag naar een dierenwoning gaan? Naar welke dieren zou je wel durven te gaan en bij welke dieren blijf je liever uit de buurt?
 - Welke geluiden hoor je in jouw huis?
 - Welke geuren ruik je bij jou thuis?
 - Hoe voelen Veldmuis en Eekhoorn zich? Hoe weet je dat?
 - Hoe kun je aan jou zien dat je je verdrietig voelt? Laat enkele leerlingen dit voordoen.
-

De wegwijzer.

- Waar hebben de dieren de zon gevonden?
 - Hoe voelen de dieren zich? Hoe weet je dat?
 - Wat is een wegwijzer? Heb je die weleens gezien?
 - Hoe voelen de dieren zich aan het einde van de bladzijde? Hoe weet je dat?
-

Slappe lach.

- De dieren waren somber, totdat Eekhoorn begon te grinniken. Wat is grinniken? Kun je dat voordoen?

- Steeds meer dieren begonnen te lachen, ze kregen er zelfs buikpijn van. Wie heeft er weleens zo hard gelachen dat je er buikpijn van kreeg?
- Waar moeten de dieren zo om lachen, denk je? Moet er altijd iets grappigs gebeuren om te lachen, of kun je soms ook zomaar ineens in lachen uitbarsten?

De restjes van de zon.

- Vergelijk deze prent met de prent op de tweede pagina van het boek. De prenten zijn precies hetzelfde, maar toch zijn ze anders. Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen? Welk gevoel krijg je bij de donkere prent? En bij de lichte?
- Waar heeft de zon haar restjes verstopt?
- Hoe kun je blij worden als je je verdrietig voelt?

4A Verwerking: Samen lachen

Doelen:

- De leerlingen leren verschillende soorten woorden voor lachen.
- De leerlingen vergroten hun expressieve vaardigheden.
- De leerlingen ervaren het plezier van samen lachen.

Sluit aan bij kerndoel 12: *De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden.*

Sluit aan bij kerndoel 54: *De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.*

1. In het boek komen verschillende soorten lachen terug. Zo lees je over gniffelen, grinniken, sniffen, giechelen, glimlachen, grijnzen, schateren, lachen, proesten, de slappe lach en gieren. Bespreek deze verschillende soorten lachen met de leerlingen. Welke soorten kennen ze al en welke nog niet? Stel vragen als:

Wanneer lach je harder: als je glimlacht of als je grijnst? Probeer het eens!

Is giechelen hetzelfde als schateren? Laat maar zien.

Ken je nog meer woorden waarmee je lachen kunt omschrijven?

2. Het is tijd om samen te lachen. Begin met gniffelen en bouw dit langzaam op totdat jullie schateren. Vertel steeds welke soort lach de leerlingen mogen uitoefenen. Je zult merken dat er vanzelf leerlingen zijn die de slappe lach krijgen en dat het lachen steeds harder wordt. Laat de leerlingen lekker samen lachen en geniet ervan.

3. Bespreek de lach oefening na. Hoe vonden de leerlingen het om lekker samen te lachen? Leek het alsof het zonnetje de klas in scheen? Voelen de kinderen zich blij na het lachen? Laat ze gerust even vertellen over deze ervaring.

4B Verwerking: Op zoek naar de zon!

Doelen:

- De leerlingen beschrijven een route.
- De leerlingen verbeteren hun ruimtelijk inzicht.
- De leerlingen geven elkaar aanwijzingen.

Kerdoel 32: *De leerlingen leren eenvoudige meetkundige problemen op te lossen.*

Benodigdheden:

- een zon of ander voorwerp om te verstoppen
- plattegrond van de klas op A3-papier

Vorbereiding

- Verstop een zon of voorwerp in de klas.
- Maak een plattegrond waarop je aangeeft waar je het voorwerp kunt vinden.
- Maak een plattegrond van de klas (tafels, stoelen, kasten, het bord). Print deze op A3-papier.

1. Vertel de leerlingen dat de zon zich verstopt heeft en dat je hem nergens kunt vinden. Je hebt wel een aanwijzing gekregen. Laat een van de leerlingen het papier uitrollen. Bekijk het samen en stel vragen: Wat zie je? Wat is het? Wat herken je? Hoe heet zo'n kaart? En waarvoor gebruiken mensen een plattegrond? Heb je ooit eerder een plattegrond gezien?

2. Laat de leerlingen de plattegrond van de klas zien. Wijs een kast in de klas aan, wie kan deze kast op de plattegrond aanwijzen? Wijs ook een tafel of voorwerp op de plattegrond aan, waar staat deze in de klas? Wat staat er wel in de klas maar niet op de plattegrond? Teken dit er samen bij. Je kunt de leerlingen de plattegrond ook zelf laten aanvullen.

3. Een leerling gaat de klas uit. In de klas verstoppen jullie de zon. Als de leerling weer binnen is, mag één iemand op de plattegrond aanwijzen waar de zon zich verstopt heeft. Kunnen de leerlingen de zon vinden?

Differentiatie: Iedere leerling maakt een eigen plattegrond van de klas. Op de plattegrond geven ze aan waar ze straks een voorwerp gaan verstoppen. Als de leerlingen klaar zijn, maak je groepjes van vier. Eén leerling verstopt de zon in de klas, terwijl de andere leerlingen op de gang wachten. Op de gang laat de leerling de plattegrond zien. De leerlingen nemen de plattegrond in zich op en gaan op zoek in de klas naar het voorwerp. Wie heeft de zon het snelst gevonden? Nu mag de volgende de zon verstoppen.

5 Verder lezen

In *De zon achterna* van Liu Tao gaat een jongetje ook op zoek naar het licht en komt hij erachter hoeveel vreugde de zon brengt. Dit boek kun je combineren met kunst, want de prenten zijn gebaseerd op het werk van Vincent van Gogh. Meer weten over de zon en andere planeten? Lees dan *Willewete – Sterren en planeten* van Pierre Winters en Margot Senden.

Colofon

© Stichting Lezen

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/KB, de nationale bibliotheek).

Auteur

Patsboem! educatief

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik olde Hanhof

www.lezen.nl